

Zavedení speciálního nástroje SYPOKUB do praxe

 13.01.2014

implementation of specific tool based software sypokub in practice

David Michalík¹, Lenka Vlčková², Kryštof Pitrák³, Petr Strakoš⁴

¹Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., michalik@vubp-praha.cz

²Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., lenka.vlckova@volny.cz

³EXACOM, s.r.o., krystof.pitrak@exacom.cz

⁴EXACOM, s.r.o., petr.strakos@exacom.cz

kultura bezpečnosti

SYPOKUB

checklist

software

Abstrakt

Tento článek obsahuje informace k hlavnímu výstupu projektu č. TD010121 „Systém podpory kultury bezpečnosti v organizaci a jeho přínos z hlediska rozvoje lidských zdrojů“, který byl řešen v období 2012 až 2013 ve spolupráci Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v.v.i., s firmou EXACOM, s.r.o., pod TA ČR, program Omega. Jedná se o specifický nástroj na bázi softwarového řešení. Současně jsou představeny vybrané data při ověřování sady specifických checklistů v praxi.

Klíčová slova: kultura bezpečnosti, SYPOKUB, sada specifických checklistů, softwarové řešení

Abstract

This article includes information about the main output of the project No. TD010121 „The Support System Safety Culture in the Organization and its Benefits in Terms of HR Development“, which was implemented in the period 2012-2013 in partnership Safety Research Institute with the company EXACOM, under the Technology Agency of the Czech Republic. It is a specific tool based software solution. At the same time presents selected data sets for verification of specific checklists in practice.

Keywords: safety culture, SYPOKUB, set of specific checklists, software solution

Úvod

Výzkumný projekt č. TD010121 „Systém podpory kultury bezpečnosti v organizaci a jeho přínos z hlediska rozvoje lidských zdrojů“ byl řešen v období 2012 až 2013 ve spolupráci Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v.v.i., s firmou

EXACOM, s.r.o., pod TA ČR, program OMEGA. Daný projekt se zaměřil na tvorbu specifického systému podpory kultury bezpečnosti (SYPOKUB), který určen pro organizace veřejného i soukromého sektoru. Náplní tohoto systému je nástroj na bázi sw řešení, který je přístupný na webovém portálu VÚBP, v.v.i., a obsahuje specifické checklisty k vybraným aspektům kultury bezpečnosti, se zaměřením na pracovní podmínky, ergonomii pracovišť, bezpečné chování a psychosociální zátěž. V prostředí ČR se jedná o jedinečného a efektivního pomocníka pro prevenci možných negativních důsledků a celkovou optimalizaci organizačních procesů.

Náplní tohoto článku, který se pojí k ukončení daného projektu, je základní popis vytvořeného speciálního nástroje, dále pak představení vybraných výsledků ověřování v praxi.

Základní popis vytvořeného speciálního nástroje

Předmětný speciální nástroj je na bázi softwarového řešení a umožňuje efektivně vyhodnotit, jak již bylo uvedeno, vybrané aspekty kultury bezpečnosti s důrazem na nastavení pracovních podmínek, ergonomie pracovišť, interpersonálních vztahů, charakteristik jednotlivců. Za tímto účelem jsou jeho hlavní součástí 4 elektronické checklisty, a to checklist k prvotní identifikaci rizik, checklist aspektů bezpečného chování, checklist ergonomických aspektů, checklist psychosociální zátěže, které jsou základním zdrojem dat pro výslednou zprávu, včetně nástinu silných a slabých stránek, návrhů řešení k optimalizaci. Tyto elektronické checklisty byly úspěšně ověřeny v praxi vybraných subjektů.

Tento speciální nástroj v podobě sady vytvořených elektronických checklistů na portálu www.vubp.cz je k dispozici bez poplatku pro zástupce subjektů veřejného a soukromého sektoru. Je možné ho využívat ze strany jednotlivce nebo také je samozřejmě možné, aby vybrané elektronické checklisty vyplnilo více osob za konkrétní organizaci. Jsou jasně stanovené termíny pro administraci a následné zpracování a zaslání výsledné zprávy. Záměrně dochází k finální kontrole a uzpůsobení vzniklého výstupu ze strany odborného garanta celého systému, aby vytvořená zpráva byla co nejvíce srozumitelná a zároveň se předešlo případným nedostatkům, se kterým je spojeno jakékoliv komplexní IT řešení.

Zájemce o využití daného nástroje musí na internetových stránkách <http://www.vubp.cz> vyhledat v sekci „Produkty VÚBP, v.v.i.“ odkaz „SYPOKUB“ a po jeho otevření nalezne postupně potřebné informace a další odkazy, včetně názorného manuálu k použití. Následující obrázek 1 ukazuje pohled na hlavní elektronický profil SYPOKUB s dalšími funkčními odkazy.

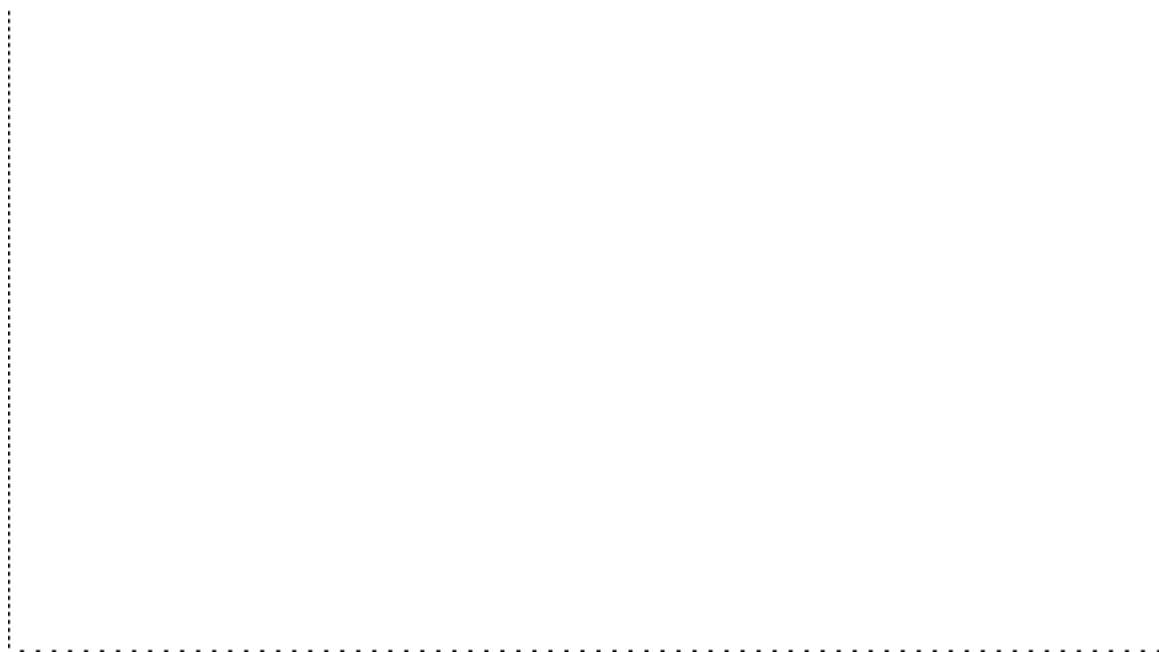
Obrázek 1: Pohled na hlavní elektronický profil SYPOKUB

Výsledky ověřování v praxi

V rámci realizace tohoto projektu byla vytvořena sada specifických checklistů, které se pojí k pracovním podmínkám, ergonomii pracovišť, interpersonálním vztahům, charakteristikám jednotlivcům. Konkrétně se jedná, jak již bylo zmíněno o následující 4 specifické checklisty:

- Checklist k prvotní identifikaci rizik,
- Checklist aspektů bezpečného chování,
- Checklist ergonomických aspektů,
- Checklist psychosociální zátěže.

První z uvedených specifických checklistů představuje určitou celkovou základní sumarizaci, u zbylých specifických checklistů se směřuje ke konkrétnějším aspektům. Tato sada specifických checklistů byla postupně ověřena v praxi vybraných subjektů státního a soukromého sektoru. Následuje přehled celkových výstupů u 2 subjektů státního sektoru (subjekt A – úřad veřejné správy, subjekt B – veřejná vysoká škola) a u 2 subjektů soukromého sektoru (subjekt C – firma v oblasti strojírenství, subjekt D – firma v oblasti výroby a prodeje kancelářských potřeb). Následující grafy 1 až 4 názorně představují získané celkové výstupy u jednotlivých checklistů.

Graf 1: Celkové výstupy jednotlivých subjektů z hlediska checklistu k prvotní identifikaci rizik

U checklistu k prvotní identifikaci rizik se sledují 4 kategorie, resp. jejich rizikovost z hlediska dané organizace. Získaná data se přepočítávají na %, kdy platí, že čím nižší hodnota tím zároveň nižší rizikovost dané kategorie. Určitá kritická hranice je vy výši 80%, to však v žádné z kategorií u žádného subjektu nebylo dosaženo.

Graf 2: Celkové výstupy jednotlivých subjektů z hlediska checklistu aspektů bezpečného chování

Co se týče výše uvedeného checklistu, s ohledem na orientaci škály, platí, že čím vyšší dosažený výsledek tím vyšší negativní hodnocení. Zde je zřejmé, že nejlépe jsou aspekty bezpečného chování hodnoceny u subjektu B a nejhůře u subjektu C. S ohledem na oblast působení daných subjektů, lze považovat dosažené výsledky za smysluplné.

Graf 3: Celkové výstupy jednotlivých subjektů z hlediska checklistu ergonomických aspektů

Ergonomické aspekty jsou hodnoceny nejlépe u subjektu D, resp. subjektu C, kdy se jedná o výrobní firmy. Na druhé straně nejhůře jsou tyto aspekty hodnoceny na vybraném pracovišti veřejné vysoké školy.

Graf 4: Celkové výstupy jednotlivých subjektů z hlediska checklistu psychosociální zátěže

U posledního specifického checklistu, který se vztahuje k psychosociální zátěži, je celkově dosaženo nejhorší hodnocení napříč všemi 4 subjekty a pohybuje se v rozmezí 65% a 76%, tj. v pásmu, kde už jsou na místě určité zásahy uvnitř dané organizace.

Celkově lze konstatovat, že vytvořená sada specifických checklistů se jeví na základě dosavadní aplikace účelná a optimálně nastavená.

Závěr

Řešení daného projektu a vytvoření souvisejícího systému SYPOKUB bylo celkově úspěšné a probíhalo bez zásadnějších problémů. Jeho hlavní náplň se pojí ke speciálnímu nástroji na bázi softwarového řešení, který bude jistě přínosný pro subjekty veřejného a soukromého sektoru. Napomůže odhalovat případné nedostatky, prostor pro zlepšení z hlediska přístupu k BOZP v jakékoliv organizaci, v návaznosti tak přispěje k navyšování úrovně kultury bezpečnosti.

Nakonec je potřeba zdůraznit, že se jedná o důležitý vstupní zdroj dat, který může být v případě zájmu ze strany daného subjektu východiskem pro zpracování podrobnější analýzy.

V případě dotazů a dalších informací je k dispozici odborný garant PhDr. David Michalík, Ph.D. na e-mailu: michalik@vubp-praha.cz.

Vzorová citace

MICHALÍK, David... [et al.]. Zavedení speciálního nástroje SYPOKUB do praxe. *Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti* [online], 2013, roč. 6, č. 3-4. Dostupný z WWW: <<http://www.bozpinfo.cz/josra/josra-03-04-2013/zavedeni-sypokub.html>>. ISSN 1803-3687.

Autor článku:

[Kryštof Pitrák](#)

[Lenka Vlčková](#)

[Petr Strakoš](#)

[PhDr. David Michalík, Ph.D. DBA](#)